

การคุ้มครอง ทรัพย์สิน ทางปัญญา ในภาคอุตสาหกรรม ยานยนต์

自動車産業分野の知的 財産権保護について

โดย อธิวัชต์ วัฒนชีวินปกรณ์ และ สิบสิริ ทวีผล
Attorney-at-Law
Intellectual Property Department
Tilleke & Gibbins International Ltd.

ディティワット・ワタナチーワノーパコーン
スーベシริ・タウィーボン
弁護士
知的財産局
Tilleke & Gibbins International Ltd.

ด้วยความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาครัฐในการพัฒนา และขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ของเอเชีย โดยมีความคาดหวังว่าไทยจะสามารถเป็นศูนย์กลางในการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ได้ หรือที่เรียกกันว่า "Detroit of Asia" ในส่วนของภาครัฐ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและสถาบันยานยนต์ มีส่วนผลักดันที่สำคัญในการประสานความร่วมมือเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในด้านการพัฒนาและวิจัย (R&D) ทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพแรงงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยในส่วนของภาคเอกชน กลุ่มผู้ลงทุนจากต่างประเทศที่สนใจเข้ามาลงทุน และตื่นตัวกับการขยายฐานการผลิตในไทยมากที่สุด มาจากสองประเทศหลักๆ คือ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

เพื่อเป็นการสนับสนุนการลงทุนจากต่างชาติ ภาครัฐจะต้องให้ความมั่นใจกับผู้ลงทุนในการให้ความคุ้มครองและปกป้องกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์จากปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการลอกเลียนแบบดีไซน์ การผลิตและจำหน่ายอะไหล่ปลอมที่ไม่ได้คุณภาพ รวมถึงการใช้ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการของบริษัทรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์โดยไม่ได้รับอนุญาตที่มีปรากฏอยู่อย่างแพร่หลาย ในโซลูชั่นจำหน่ายรถยนต์นำเข้าและอู่ซ่อมรถยนต์หรือจักรยานยนต์ต่างๆ ทางภาครัฐเองยังตระหนักถึงปัญหาสำคัญในเรื่องการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมยานยนต์ว่ามีใช่เป็นเพียงการละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่กฎหมายกำหนดให้ความคุ้มครองไว้เท่านั้น แต่ปัญหาดังกล่าวยังกระทบโดยตรงต่อความปลอดภัยของผู้บริโภคในการขับขี่ยานพาหนะต่างๆ อีกด้วย

ทั้งนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ DSI (Department of Special Investigation) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ในการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาที่ถูกจัดอยู่ในประเภท "คดีพิเศษ" (Special Criminal Case) มีเขตอำนาจครอบคลุมทั่วราชอาณาจักร ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่กำกับดูแลคดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาว่าคดีทางทรัพย์สินทางปัญญาคดีใดจะจัดอยู่ในประเภทคดีพิเศษ กล่าวคือคดีนั้นๆ จะต้องเป็นคดีที่มีพยานหลักฐานพิสูจน์ได้ว่ามีมูลค่าความเสียหายเป็นทุนทรัพย์ไม่น้อยกว่า 500,000 บาท โดยคำนวณทุนทรัพย์จากมูลค่าของสินค้าของจริงที่ถูกละเมิดเป็นหลัก

สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา (Bureau of Intellectual Property Crime) เป็นหน่วยงานเชี่ยวชาญเฉพาะของ DSI ในด้านการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีชื่อเสียงในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งเป็นหน่วยงานที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญที่แท้จริงในระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา อีกทั้งยังได้รับการยอมรับจากกลุ่มเจ้าของสิทธิที่ถูกละเมิดว่าเป็นหน่วยงานรัฐที่ทำงานได้โดยตรง และไม่เกรงกลัวต่อกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภท

ปัจจุบันฝ่ายกรมทรัพย์สินทางปัญญาและสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ดำเนินมาตรการอย่างเต็มที่ในการรณรงค์ต่อต้านการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือผู้เสียหายที่ถูกละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในการปราบปราม และดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด เช่น การตรวจสอบและยึดสินค้าปลอม รวมทั้งการจับกุมตัวผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าปลอมในย่านที่มีการจำหน่ายเยอะและอุปกรณิตกแต่งรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์กันอย่างแพร่หลาย หรือการดักเตือนผู้ใช้ชื่อทางการค้าของบริษัทรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ชั้นนำระดับโลกมาตั้งเป็นชื่อบริษัทหรือห้างร้านของตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังมีสถานประกอบการหลายแห่งที่นำเอาเครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการของบริษัทรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีมาเป็นสัญลักษณ์ตกแต่งโชว์รูมหรือศูนย์ซ่อมบำรุงของตนโดยมิได้รับอนุญาตซึ่งถือเป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเช่นกัน นอกจากนี้แล้วกรมศุลกากรก็ยังมีส่วนร่วมในการตรวจยึดสินค้าปลอมที่มีการลักลอบนำเข้ามาภายในประเทศอีกด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นได้ว่าทางภาครัฐของไทยมีความจริงจังที่จะพัฒนาและสนับสนุนให้ไทยเป็น “Detroit of Asia” หรือศูนย์กลางในการผลิตและส่งออกอุตสาหกรรมยานยนต์ในภูมิภาคเอเชีย โดยเน้นให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองผลงานการวิจัยและพัฒนา (R&D) งานออกแบบ รวมไปถึงชื่อเสียงทางการค้าและตราสินค้าของแต่ละบริษัทที่สั่งสมชื่อเสียงมายาวนาน หรือที่เรียกว่าได้ว่าเป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” เพื่อความมั่นใจของกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

タイをアジアの自動車生産拠点にするべく官民が協力して努力した結果、タイは「アジアのデトロイト」と呼ばれる自動車・自動二輪産業の中心地に成長しつつある。政府では工業省産業振興局とタイ自動車研究所が自動車産業分野における人材、労働力、情報技術の研究開発に重要な役割を果たし、民間ではタイへの投資と生産拠点拡大を狙う日本やアメリカなどの外国人投資家が主な役割を担っている。

外国からの投資を誘致するため、政府は全国のショールームや修理センターで氾濫しているデザインの盗用、模倣部品の生産販売、商標やロゴマークの無断使用などといった知的財産権の侵害に適切に対処し、投資家の信頼を得なくてはならない。自動車産業分野における知的財産権の侵害は法律上の問題というだけでなく、消費者の安全に直接関わってくる問題でもあり、政府もその重要性は認識している。

知的財産権を侵害するこれらの違法行為は特別犯罪(Special Criminal Case)に分類され、主に2002年に発足した法務省特別捜査局(DSI)が国内での捜査に当たっている。知的財産権を侵害されることにより50万パーツ以上の損害が発生し、その具体的な証拠があれば特別犯罪として立件されてDSIの捜査対象となる。

知的財産局および警察局も知的財産権の侵害を防止するため様々な対策を推進、被害を受けている民間企業と協力して、コピー商品の調査と回収、自動車やバイクの模倣部品の生産・販売している業者の摘発、自動車メーカーの商標やブランドを無断使用しているショールームや修理センターへの警告などを行っている。また、関税局は国内に流入してくるコピー商品の摘発に取り組んでいる。

冒頭で述べたように、タイ政府はタイをアジアにおける自動車の生産拠点「アジアのデトロイト」にするための努力を続けている。タイに投資しようとしている自動車メーカー各社の信頼を勝ち得るため、個々の企業が長きにわたって築き上げてきたブランドイメージや商標、研究開発の成果、デザインなど知的財産の保護に全力で取り組んでいるところである。

รหัสข้อมูล 45 111 ขอบข้อมูลเพิ่มเติมพลิกไปหน้า 56

